

# Skægkræ i skabe og depoter

Statens Serum Institut har udarbejdet et notat om de infektionshygiejniske risici, der er ved forekomst af skægkræ, se evt. dette [LINK](#).

Skægkræ er et vingeløst insekt, der lever indendørs og kan minde om sølvfisk. Skægkræ betragtes som et skadedyr og spiser cellulose og stivelse, som findes i papir, bøger, billeder, malerier og tapet. De kan også nedbryde og ødelægge bomuld og silke. De spiser tørt mad, f.eks. mel eller havregryn.

Skægkræ lever kun i mørke og tørre områder, f.eks. på vægge, lofter, i skabe og i reoler.

Sølvfisk lever i våde omgivelser, f.eks. badeværelser.

Skægkræ spredes fortrinsvist via papmateriale, dvs. den emballage, som f.eks. depotvarer transporteres i fra leverandøren og til brugsstedet.

Når først skægkræ er til stede på en lokalitet, er der risiko for spredning til andre lokaliteter, da de formerer sig og hurtigt forflytter sig via både vandrette og lodrette flader.

Forekomsten af skægkræ udgør en infektionshygiejnisk risiko i de skabe og depoter, hvor rene og sterile sygeplejeartikler opbevares.

Den sterile indpakning, også kaldet primær forpakning, består ofte af plastlaminatposer med en transparent side og en side af papir. Da skægkræ bl.a. lever af papir, kan de forårsage huller i papirsiden og dermed anbrude plastlaminatposerne. Når posen er brudt, kan sterilitet af produktet ikke garanteres. Det kan være svært at påvise mikrohuller/brud på papiret, og dermed kan skægkræ upåagtet forurene rene varer og sterilvarer. Det kan være svært at påvise mikrohuller/brud på papiret, og dermed kan skægkræ upåagtet forurene rene og sterile sygeplejeartikler.

## **Infektionshygiejniske anbefalinger:**

- Sterile og rene produkter pakkes ud af yderemballage, inden de placeres i et rum/lukkede kasser eller skabe.
- Transportemballage bestående af pap og lignende materialer betragtes som affald og skal ikke transporteres med ind i skabe og depoter
- Transportemballage skal ikke anvendes til opbevaring, men bortskaffes hurtigst muligt
- Alle skabe og depoter skal være ryddelige, så det er let at rengøre. Såfremt omgivelserne er ryddelige, kan eventuelle skægkræ opdages, inden de spreder sig til flere lokationer
- Rene og sterile sygeplejeartikler opbevares optimalt i lukkede skabe eller på åbne hylder i et lokale, som udelukkende anvendes til rene og sterile artikler (depot). Hvis der anvendes åbne hylder i et lokale, som anvendes til øvrig opbevaring (julepynt, ekstra service o.l.), anbefales det, at de sterile sygeplejeartikler opbevares i lukkede kasser af plast, metal eller lign. og min. 20 cm over gulvhøjde

## **Ved påvisning af skægkræ:**

- Professionelle skadedyrsfirma kontaktes mhp. bekæmpelse samt generel vejledning om forebyggelse af spredning af skægkræ
- Hvis skægkræ er påvist, hvor enten rene eller sterile sygeplejeartikler til engangsbrug er opbevaret, kasseres disse varer

Udarbejdet af

Hygiejnesygeplejersker Infektionshygiejnen, Region Nordjylland

Juni 2024

- Ved påvisning af skægkræ i et lokale, må risikoen for spredning til tilstødende lokaler og bygninger via gulve lofter, vægge, sprækker, rørgennemføringer mv. vurderes lokalt
- Der kan med fordel anvendes trekantede limplader i rum og lokaler for at kunne monitorere for tilstedeværelse af skægkræ (alternativt klisterfælder). Disse limplader kan erhverves uden nødvendigvis involvering af skadedyrsfirmaer. Det vil dog kræve, at de tilses og tilstedeværelse af skægkræ noteres for efterfølgende at kunne vurdere om en kemisk/fysisk bekæmpelse er nødvendig

Billede af skægkræ

